

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobců:

a) **obec Vysoké Studnice**

sídlem Vysoké Studnice 122

zastoupená advokátem Mgr. Petrem Šmídem

sídlem Dvořákova 1927/5, Jihlava

b) **Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko**, IČO: 48460915

sídlem Žižkova 1867/93, Jihlava

zastoupený advokátem JUDr. Oldřichem Chudobou

sídlem Při trati 1084/12, Praha

proti

žalovanému:

Krajský úřad Kraje Vysočina

sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava

o žalobách žalobce a) proti výrokům II a III a žalobce b) proti výroku I rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2021, č. j. KUJI 54275/2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2021, č. j. KUJI 54275/2021, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci a) na náhradě nákladů řízení částku 15 200 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Šmída, advokáta.
- III. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci b) na náhradě nákladů řízení částku 17 762 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Oldřicha Chudoby, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. V projednávané věci je předmětem sporu nárok na finanční vypořádání, který uplatňuje obec Vysoké Studnice (dále jen „obec“) vůči Svazu vodovodů a kanalizací Jihlavsko (dále jen „SVAK“). SVAK je dobrovolným svazkem měst a obcí. Obec z něj vystoupila ke dni 1. 1. 2015. Mezi obcí a SVAK nedošlo k majetkovému a finančnímu vypořádání předvídanému stanovami SVAK, obec se proto obrátila na žalovaného s návrhem na zahájení sporného řízení o zaplacení finančního vyrovnání v částce 13 345 678 Kč s příslušenstvím. Majetkové vypořádání je předmětem řízení vedeného u soud pod sp. zn. 30 A 154/2021.
2. Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále jen „napadené rozhodnutí“) obci částečně vyhověl, neboť jí výrokem I přiznal právo na zaplacení částky 460 266 Kč s úrokem z prodlení, ve zbytku však její návrh zamítl, tj. ohledně nároku ve výši 12 885 412 Kč s příslušenstvím zamítl (výrok II). Ve výroku III napadeného rozhodnutí žalovaný zavázal obec k tomu, aby zaplatila SVAK na náhradě nákladů řízení částku ve výši 12 584 Kč.
3. Proti výroku II napadeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl část návrhu, podala obec dne 8. 7. 2021 žalobu pod sp. zn. 30 A 84/2021. Vedle toho SVAK podal dne 23. 8. 2021 pod sp. zn. 30 A 107/2021 žalobu proti výroku I napadeného rozhodnutí. Obě žaloby směřující proti různým výrokům téhož rozhodnutí soud usnesením ze dne 14. 9. 2021, č. j. 30 A 83/2021-237, spojil ke společnému projednání. Dodatečně, usnesením ze dne 4. 1. 2023, č. j. 30 A 23/2023-17, spojil soud ke společnému projednání s touto věcí i řízení vedené pod sp. zn. 30 A 23/2023, v němž se obec domáhá zrušení výroku III napadeného rozhodnutí o nákladech řízení.

Žaloba obce

4. Obec navrhuje zrušit výrok II napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, nezákonnost, nesprávně zjištěný skutkový stav a vady řízení.
5. Obec namítá, že žalovaný porušil její legitimní očekávání. Logicky se domnívala, že při finančním vypořádání bude SVAK (a žalovaný) postupovat stejně jako v případě statutárního města Jihlava a že vypořádání bude odpovídat obecným soukromoprávním zásadám a obecným zásadám spravedlnosti. Ačkoliv žalovaný v napadeném rozhodnutí citoval rozsudky ve věci vypořádacího nároku statutárního města Jihlava, které rovněž vystoupilo ze SVAK, z jejich závěrů nevycházel (rozsudky soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 29 A 54/2014-314, ze dne 24. 10. 2018, č. j. 29 A 83/2013-466, ze dne 24. 10. 2019, č. j. 29 A 92/2014-301 a ze dne 24. 10. 2019, č. j. 29 A 41/2014-256).
6. Dále obec namítá, že žalovaný v rámci vypořádání přiznal obci pouze alikvotní podíl z prostředků uložených u SVAK na tzv. *virtuálních účtech* obcí představujících jejich podíl

ze zisků plynoucích z pronájmu majetku obce společnosti VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s. (dále jen „VAS, a.s.“) a podíl na hodnotě obchodního podílu SVAK ve Svazu VKMO s.r.o. Dle názoru obce jí však má při vypořádání náležet podíl z veškerého vlastního kapitálu SVAK. Jde o finanční prostředky, které se ke dni vystoupení obce nacházely v pokladně a na účtech SVAK. Žalovaný v této souvislosti nesprávně uvedl, že veškeré finanční prostředky SVAK se nachází na *virtuálních účtech* obcí. Za nesprávnou a vnitřně nekonzistentní dále označila obec argumentaci žalované v souvislosti s uplatněným nárokem na přiznání podílu z vypořádání ceny majetku nabytého vlastní činností SVAK mimo území obce. Obec tento nárok doložila znaleckým posudkem, podle něhož činí hodnota vlastního majetku SVAK více než 1,2 mld. Kč. Žalovaný se však tímto důkazem nezabýval. Argumentace žalovaného je vnitřně rozporná a nevysvětluje, proč nebylo návrhu na vypořádání podílu na zhodnocení majetku SVAK vyhověno. Konečně žalovaný řádně neodůvodnil ani to, že v rámci vypořádání nezohlednil skutečnost, že došlo ke snížení majetku SVAK v důsledku porušení jeho povinností v souvislosti s vymáháním vypořádání ze strany statutárního města Jihlava a v souvislosti s promlčením nároku SVAK vůči statutárnímu městu Jihlava. Tvzení žalovaného, že se tyto okolnosti neprojeví na výši zůstatků na *virtuálních účtech* obcí je nesprávné.

7. Dalším důvodem nezákonnosti napadeného rozhodnutí je skutečnost, že žalovaný použil nesprávný klíč pro výpočet podílu obce, tj. dle výše podílu investičních prostředků náležejících obci dle vloženého majetku. Podle obce je třeba ke stanovení výše podílu použít klíč vycházející z počtu obyvatel obcí sdružených ve SVAK. Tento klíč vyplývá ze stanov SVAK (čl. 12.8), vychází z principů privatizačního projektu, podle něhož docházelo k převodu vlastnictví k vodohospodářskému majetku, podle počtu obyvatel platila členská příspěvky SVAK a vykonávala hlasovací práva na valné hromadě. Klíč podle počtu obyvatel byl navíc použit i při vypořádání podílu statutárního města Jihlava.
8. Žalovaný pochybil též v procesní rovině, jelikož konkrétně neuvedl, které z navržených důkazů provedl a co z nich zjistil, které naopak neprovedl a proč. Dále se nevypořádal s námitkami a tvrzeními obce.
9. Ve vztahu k nákladovému výroku napadeného rozhodnutí obec namítá, že žalovaný postupoval při rozhodování o nákladech právního řízení formalisticky, neboť dle jeho názoru bylo na místě aplikovat § 141 odst. 11 poslední větu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť obec při uplatnění nároku vycházela ze znaleckého posudku a rozhodnutí záviselo na úvaze žalovaného. Navíc je třeba zohlednit, že obec v souvislosti se zahájením správního řízení uhradila správní poplatek ve výši 667 284 Kč.

Žaloba SVAK

10. SVAK namítá, že výrok I napadeného rozhodnutí je nepřezkoumatelný, jelikož se žalovaný nevypořádal s námitkami SVAK.
11. SVAK nesouhlasí s tím, že žalovaný vůbec přiznal obci právo na finanční vypořádání. Úprava ve stanovách je úplná a výlučná. Žalovaný však rozhodl svévolně na základě *analogie iuris* a zásad spravedlnosti. Tento postup nemá oporu ani ve stanovách ani v zákoně. SVAK má podle stanov povinnost vystoupivší obci bezúplatně převést do vlastnictví vložený majetek a majetek, který byl do SVAK převeden dle privatizačního projektu (vč. technického zhodnocení). Podíl na společném infrastrukturním majetku stanovy obci nepřiznávají. Způsob vypořádání považuje SVAK za zcela logický. Obec vkládala do svazku

vodovody a kanalizace na svém území, SVAK je spravoval a investoval do jejich obnovy, přičemž po vystoupení se tento majetek bezúplatně převede zpět vystoupivší obci. SVAK ještě odkazuje na rozsudek soudu ze dne 19. 11. 2020, č. j. 62 A 152/2018-102, ve věci vypořádacího podílu obce Roštění po vystoupení ze Svazku obcí pro hospodaření s odpady – Bystřice pod Hostýnem, který považuje za více přílehavý než rozsudky ve věci vystoupení statutárního města Jihlavy ze SVAK.

12. Žalovaný rozhodoval spor na základě obecných (soukromoprávních) zásad spravedlnosti, neboť dospěl k závěru, že v otázce vypořádacího podílu jsou stanovy neúplné. Tak tomu ale není. Stanovy jasně upravují způsob vypořádání majetkového podílu obce. Způsob vypořádání je podle § 50 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“) podstatnou náležitostí stanov dobrovolného svazku obcí. Pokud by proto stanovy trpěly tvrzenou vadou, byly by nezákonné a na jejich podkladě by nemohlo být řízení vedeno.
13. Žalovaný nerespektoval závazný právní názor Ministerstva vnitra vyslovený v rozhodnutí ze dne 23. 8. 2019, kterým ministerstvo v přezkumném řízení zrušilo mezitímní i konečné rozhodnutí žalovaného. Ministerstvo jasně konstatovalo, že nárok obce není důvodný a způsob majetkového i finančního vypořádání jasně upravují stanovy. Žalovaný se od argumentace ministerstva odchyloval s tím, že použil rozsudky soudu ve věci Jihlava. Nutno dodat, že soud zrušil rozhodnutí napadená v uvedené věci pro nepřezkoumatelnost a vůbec se nezabýval otázkou, zda jsou nároky statutárního města Jihlavy oprávněné. K této otázce se soud vyjádřil pouze v nezávazné části *obiter dictum*. Navíc ve sporu se statutárním městem Jihlava činil soud závěry s odkazem na 47. valnou hromadu SVAK, přičemž závěry této valné hromady se týkaly výhradně vypořádání se statutárním městem Jihlavou. Usnesení 47. valné hromady bylo překonáno a zrušeno usnesením 51. valné hromady SVAK.
14. Přiznání nároku z podílu SVAK ve společnosti Svaz VKMO je nespravedlivý. Obec vystoupením ze SVAK snížila hodnotu Svazu VKMO a tím i hodnotu podílu SVAK v něm. Svaz VKMO byl založen za účelem 100 % vlastnictví akcií ve společnosti VAS, a. s., která má v nájmu a provozování majetek společníků Svazu VKMO (různé svazky měst a obcí). Hospodaření VAS, a.s. a hodnota akcií je závislá na rozsahu provozovaného majetku a příjmech VAS, a.s. na vodném a stočném vybraném od odběratelů, kteří jsou na tento provozovaný majetek napojeni. Proto obec vystoupením snížila objem provozovaného majetku VAS, a.s. a tomu odpovídající vodné a stočné. Není proto spravedlivé, aby ještě obec obdržela nějaké další vypořádání. Tento nárok současně vůbec neplyne ani ze stanov, ani ze zásad spravedlnosti.
15. I pokud by byl přiznaný nárok za obchodní podíl ve Svazu VKMO důvodný, určil žalovaný jeho výši způsobem, který neodpovídá ani stanovám, ani provedenému dokazování. Žalovaný uzavřel, že nárok představuje 0,26 % na hodnotě podílu SVAK ve společnosti Svaz VKMO. Výpočet podílu 0,26 % přitom žalovaný přebírá z jiného řízení (sp. zn. OOSČ 447/2018), ve kterém tento podíl určil odkazem na virtuální účty. Tato úvaha je *a priori* chybná, neboť stanovy žádné virtuální účty neznají a SVAK žádné takové účty nevede.
16. Žalovaný přiznal obci nárok na vyplacení částky z jejího „virtuálního účtu“, ačkoliv se jej obec vůbec nedomáhala. Tím žalovaný porušil § 141 odst. 2 a 7 správního řádu. Vázanost podaným návrhem nelze obejít s tím, že soud v rozsudcích ve věci Jihlava přikázal žalovanému najít spravedlivé vypořádání za zhodnocení majetkové podstaty SVAK. Napadené rozhodnutí bylo fakticky prvním úkonem ve věci a žalovaný neumožnil SVAK

vyjádřit se k předmětu řízení. Žalovaný vyšel z dříve rozhodované věci (statutární město Jihlava), aniž by zařadil do spisu nějaké listiny z té věci a dal stranám možnost se k nim vyjádřit. Pokud by totiž SVAK věděl o nároku z virtuálního účtu, jistě by uplatnil námitku promlčení. Navíc tento nárok neexistuje a nemá v ničem oporu. Virtuální účet je fikcí žalovaného, stejně jako podíl na finančních příjmech či zisku SVAK. Finanční prostředky investuje SVAK do výstavby a do obnovy a rozvoje majetku SVAK. Obec je malou obcí a prakticky využívala cenové solidarity ve svůj prospěch na úkor větších obcí – negenerovala totiž dostatečné příjmy k tvorbě nájemného, z něž se zpravidla investice platily.

Vyjádření žalovaného

17. Žalovaný navrhuje podané žaloby zamítnout a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

Posouzení věci soudem

18. Žaloby jsou důvodné.
19. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť zrušil rozhodnutí pro vady řízení (porušení procesních pravidel, jež mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé). Důkazy soud pro nadbytečnost neprováděl, neboť veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení věci vyplývají z obsahu správního spisu.

Skutková zjištění

20. Soud nejprve stručně nastíní skutkový stav, jak vyplynul z napadeného rozhodnutí a ze správního spisu (v němž soud ověřoval skutečnosti, které byly podle žalobců sporné), a to jen v rozsahu potřebném pro následné právní posouzení věci.
21. Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko vznikl zakladatelskou smlouvou ze dne 2. 7. 1993, jejíž součástí jsou stanovy, které byly po roce 2001 aktualizovány. V té době měl SVAK postavení dobrovolného svazku obcí podle § 46 zákona o obcích. K založení svazku došlo za účelem zabezpečení zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod měst a obcí sdružených ve svazku (bod 4 zakladatelské smlouvy). Podle čl. 3 odst. 3 stanov je předmětem činnosti svazku zejména ochrana životního prostředí, zajištění koncepce rozvoje a obnovy vodovodů, kanalizací, čistíren odpadních vod a s nimi související zařízení v obcích sdružených ve svazku, a to v rozsahu § 50 zákona o obcích (zajišťování kvality dodávané vody, odvádění a čištění odpadních vod, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí vodních děl).
22. Za účelem řádného a odborného provozu zařízení uzavřel dne 28. 4. 2010 SVAK smlouvu o provozu vodovodů a kanalizací, o nájmu vodovodů a kanalizací, o správě a rozvoji majetku vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, se společností VAS, a.s. Z této smlouvy jsou důležité především dvě okolnosti. SVAK pronajal společnosti VAS, a.s. vodovody a kanalizace se všemi součástmi a příslušenstvím, které má SVAK ve vlastnictví, výpůjčce nebo k nim má právo hospodaření od členských obcí (čl. 1.1 smlouvy). V souvislosti s tím postoupil SVAK na společnost VAS, a.s. též právo na vodné a stočné související s pronajatým majetkem (čl. 4.1 smlouvy). Naproti tomu se VAS, a.s. zavázala každoročně platit SVAK nájemné v ujednané výši (čl. 3.1 smlouvy). Mezi další povinnosti VAS, a.s., kromě placení

nájemného, patřil především provoz a údržba vodovodů a kanalizací, vodních zdrojů, provádění oprav a odstraňování poruch a havárií.

23. Ze znaleckého posudku ke stanovení hodnoty majetku SVAK (ze dne 20. 1. 2014) vyplývá, že dlouhodobý finanční majetek SVAK představuje obchodní podíl ve společnosti Svaz VKMO. Společnost Svaz VKMO je akcionářem VAS, a.s. (na kterou SVAK převedl vodohospodářský majetek – viz předchozí bod), ke dni 31. 12. 2012 byl dokonce akcionářem jediným. Jak uvádí předmětný znalecký posudek, společnost Svaz VKMO je ze 100 % vlastněn svazky měst a obcí, přičemž podíl ve společnosti VAS, a.s. byl nejvýznamnější položkou aktiv této společnosti. Žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí doplňuje, že společnost Svaz VKMO vznikla 21. 5. 1999 a základním jměním společnosti byly akcie společnosti VAS, a.s. s tím, že SVAK byl jedním ze zakládajících společníků Svazu VKMO.
24. Zastupitelstvo obce schválilo dne 24. 6. 2014 usnesení o vystoupení obce ze SVAK s ukončením členství ke dni 1. 1. 2015. Následný pokus o vypořádání mezi obcí a SVAK byl neúspěšný. Návrh smlouvy o majetkovém vypořádání vypracovaný SVAK obec odmítla. Z návrhu smlouvy o majetkovém vypořádání plyne, že SVAK měl obci vrátit (i) věci převedené do SVAK dle privatizačního projektu vč. technického zhodnocení a (ii) věci pořízené SVAK pro potřeby obce s jejím finančním přispěním, bez podílů na společném zařízení vodovodů a kanalizací. Dle stejného návrhu měla obec zaplatit SVAK v rámci finančního vypořádání finanční kompenzaci předaných vodoměrů (10 852,49 Kč) a náhradu nákladů SVAK vzniklých v souvislosti s vystoupením obce (7 392 Kč).
25. Obec následně uplatnila u žalovaného nárok na finanční vypořádání vůči SVAK, jehož výši určila takto:
 - i) podíl na hodnotě obchodního podílu SVAK ve společnosti Svaz VKMO ve výši 1 474 601 Kč,
 - ii) podíl na peněžitém majetku SVAK v hodnotě 1 302 900 Kč,
 - iii) podíl na ceně majetku nabytého SVAK vlastní činností mimo území obce v hodnotě 10 030 061 Kč,
 - iv) částka odpovídající snížení majetku SVAK v důsledku vymáhání pohledávky statutárního města Jihlavy v hodnotě 256 778 Kč,
 - v) částka odpovídající snížení majetku SVAK v důsledku promlčení jeho pohledávky vůči statutárnímu městu Jihlava ve výši 31 438 Kč,celkem tedy 13 345 678 Kč.
26. O nároku rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že obci Bítovčice nárok na finanční prostředky z virtuálního účtu obce Bítovčice ve SVAK (prostředky určené k investování na území obce) a podíl na hodnotě obchodního podílu SVAK ve společnosti Svaz VKMO. Ve zbytku žalovaný návrh obce zamítl.

Právní úprava, smluvní rámec (stanovy) a judikatura

27. Relevantní právní úpravu obsahuje předně zákon o obcích. Podle § 49 odst. 1 tohoto zákona mají obce právo být členy dobrovolného svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Podle § 50 odst. 2 písm. h) téhož zákona platí, že přílohou smlouvy o vytvoření svazku obcí jsou jeho stanovy, v nichž musí být uvedeny podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj, včetně vypořádání majetkového podílu.

28. Článek 12 stanov SVAK označený „Podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj“ zakotvuje v bodě 4 písm. a) právo obce ze svazku vystoupit podle projevu své vůle na základě rozhodnutí zastupitelstva obce, které bude doručeno předsednictvu do 14 dnů od rozhodnutí zastupitelstva. Dále stanoví: „Smlouvy o finančním vypořádání mezi vystupující obcí a svazkem musí být vypořádány nejpozději do 1 měsíce ode dne zániku členství. Pokud nedojde k uzavření smlouvy o majetkovém vypořádání v daném termínu z důvodů na straně vystupující obce, zaplatí obec smluvní pokutu ve výši ročního členského příspěvku pro příslušný rok. Pokud nedojde k uzavření smluv z důvodů ze strany svazku, je svazek povinen plnit povinnosti dané stanovami tak, jako by byla vystupující obec právoplatným členem svazku. [...]“
29. V čl. 12.6 stanov SVAK (ve změně verzi ze dne 12. 12. 2006) upravují vrácení majetku vystoupivší obci následujícím způsobem: „Vystoupí-li obec dle čl. 12.4, písm. a) ze svazku, je svazek povinen obci vrátit vložený majetek a majetek, který byl do svazku převeden dle privatizačního projektu, včetně technického zhodnocení na tomto majetku provedeném a majetek pořízený pro potřeby obce s jejím finančním přispěním, avšak bez podílu na společném zařízení vodovodů a kanalizací, jehož seznam je uveden v příloze č. 2 stanov. Tento majetek je nedělitelný a zůstává majetkem svazku. Seznam společného majetku nelze rozšířit o další majetek bez souhlasu zastupitelstva obce, o jejíž majetek by se seznam rozšiřoval.“
30. Podle čl. 12.7 stanov SVAK u místního infrastrukturního majetku, který byl vybudován a vložen do svazku v době členství obce ve svazku, „musí obec provést při vystoupení ze svazku finanční vypořádání v závislosti na zdrojích, ze kterých bylo vodárenské nebo kanalizační zařízení vybudováno. Obec je povinna finančně vypořádat jen tu část, kterou na vybudování zařízení přispěl svazek nad podíl investičních prostředků příslušející obci dle vloženého majetku. V případě, že náklady na pořízení věci byly hrazeny z úvěru, uhradí vystupující obec i úroky z tohoto úvěru. Dále je obec povinna poukázat svazku finanční prostředky ve výši DPH, vymeřené v souvislosti s převodem místního infrastrukturního majetku.“
31. Článek 12.8 stanov SVAK řeší situaci, kdy je společný infrastrukturní majetek zatížen úvěrem. V takovém případě musí vystoupivší obec „uhradit svazku zbývající část úvěru, jímž je tento majetek zatížen. Podíl obce bude vypočten takto: zůstatková hodnota úvěru včetně úroku se vydělí celkovým počtem obyvatel všech členských obcí svazku a tato částka se vynásobí počtem obyvatel vystupující obce.“
32. Co se týče dosavadní judikatury správních soudů, v první řadě z ní vyplývá, že žalovaný měl pravomoc v dané věci rozhodnout. Vypořádání majetkového podílu obce ve SVAK představuje její nárok vycházející z právních vztahů založených na základě veřejného práva a vyplývající z veřejnoprávní smlouvy. O takovém nároku je příslušný rozhodnout správní orgán, nikoli soud v civilním řízení [§ 169 odst. 1 písm. b) správního řádu, § 4 odst. 1 s. ř. s., srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, č. j. 10 As 213/2014-187, a ze dne 14. 2. 2018, č. j. 10 As 258/2017-176, č. 3725/2018 Sb. NSS, či usnesení zvláštního senátu ze dne 25. 2. 2016, č. j. Konf 10/2015-11, a ze dne 19. 6. 2018, č. j. Konf 9/2018-8].
33. Pokud jde o formu rozhodnutí, žalovaný rozhodl zcela v intencích dřívější judikatury soudu. Vycházel z toho, že jeho úkolem je konstitutivně stanovit, zda má navrhovatel nárok na finanční vypořádání a v jaké výši. Toto východisko se však ukázalo jako chybné.
34. K tomu je nutno na vysvětlení uvést, že obcí, které vystoupily ze SVAK, bylo více. Žalovaný i soud se již několikrát zabývali nároky na majetková a finanční vypořádání, které tyto obce uplatnily vůči SVAK či které si SVAK nárokoval na nich. Jde o složitou problematiku, která je nová jak pro úřady, tak pro správní soudy. Právní názory na ni se tříbí teprve v reakci na

úkony účastníků řízení a mnohdy až Nejvyšší správní soud (případně Ústavní soud) může dát definitivní odpověď na zcela zásadní otázky, od nichž se odvíjí právní výklad a veškeré další kroky. Právě k tomu došlo i v nedávné době.

35. Soud dosud zastával názor, že stanovy svazku v nynějším případě nezakládají přímé nároky obcí a SVAK, nýbrž stanovují toliko pravidla pro vzájemné vypořádání. Teprve rozhodnutí žalovaného konstituuje nárok na zaplacení příslušné částky oproti převedení vodohospodářského majetku či příkazání takového majetku do vlastnictví obce (srov. rozsudek soudu ze dne 23. 6. 2021, č. j. 31 A 120/2019-404, bod 35). Avšak Nejvyšší správní soud dospěl k odlišnému závěru. Nárok na vrácení (části) vloženého majetku podle něj zakládají vystoupivší obci přímo stanovy svazku. K vypořádání majetku ale podle Nejvyššího správního soudu musí vždy dojít smlouvou, jelikož to je jediný způsob, který předvídají stanovy. Brání-li některá ze smluvních stran uzavření takové smlouvy, může žalovaný na základě návrhu druhé ze stran rozhodnout o nahrazení projevu vůle, tj. o povinnosti uzavřít smlouvu, obdobně jako v občanském soudním řízení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, č. j. 6 As 269/2021-47, a ze dne 25. 4. 2023, č. j. 8 As 224/2021-182).
36. V týchž rozsudcích pak Nejvyšší správní soud korigoval i názor zdejšího soudu, že pravidla pro majetkové a finanční vypořádání obsažená ve stanovách spolu úzce souvisejí a musí se uplatňovat společně. Soud měl za to, že žalovaný nemůže izolovaně rozhodovat o převodu vlastnického práva k majetku, aniž by zároveň uložil obci povinnost zaplatit SVAK částku vyplývající z čl. 12.7 a 12.8 stanov, a opačně – nelze určit výši finančního vypořádání, dokud není jasné, jaký majetek se má vrátit obci a jaký zůstává SVAK. Samostatné vypořádání dílčí části majetku by mělo být vyhrazeno jen pro výjimečné situace, například objeví-li se dodatečně nevypořádaný majetek (srov. rozsudky soudu ze dne 24. 10. 2019, č. j. 29 A 83/2013-466, bod 41, ze dne 23. 3. 2023, č. j. 62 A 154/2020-184, bod 52, či výše citovaný rozsudek č. j. 31 A 120/2019-404, bod 36). Nejvyšší správní soud uznal, že finanční vypořádání s vypořádáním majetkovým souvisí a nepochybně by v obecné rovině bylo vhodnější a přehlednější tyto závazky vypořádat v jednom řízení. Avšak zdůraznil, že ze znění stanov nevyplývá, že by se jednalo o vzájemně podmíněné závazky, a tedy by muselo vždy dojít ke komplexnímu vypořádání jedinou smlouvou. *„Není tudíž vyloučeno, aby se stěžovatel domáhal v jednom sporu pouze uzavření smlouvy o převodu vlastnického práva k majetku dle čl. 12.6 stanov. Splnění této povinnosti svazkem není podmíněno splněním žádné povinnosti obcí. Závazky obce vůči svazku podle čl. 12.7 či 12.8 stanov mohou být předmětem jiné smlouvy“* (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 224/2021-182).
37. Nutno dodat, že Nejvyšší správní soud vyslovil výše uvedené závěry v případech, kde šlo o majetkové vypořádání mezi obcemi a SVAK, tj. o vydání vodovodní a kanalizační infrastruktury. Podle soudu jde však o závěry obecné, které je třeba aplikovat i na vypořádání finanční, tj. na kompenzaci ve formě výplaty peněz. Samotné stanovy hovoří nejen o uzavření smluv o *majetkovém* vypořádání, ale i o smlouvách o *finančním* vypořádání [čl. 12.4 písm. a) čtvrtá věta stanov SVAK]. Znění stanov v tomto ohledu sice není zcela konzistentní a jednoznačné, pokud jde o odlišení obsahu obou typů smluv, a zdá se, že o nich hovoří *promiscue* [srov. čl. 12.4 písm. a) čtvrtá a pátá věta stanov SVAK: *„Smlouvy o finančním vypořádání mezi vystupující obcí a svazkem musí být vypořádány nejpozději do 1 měsíce ode dne zániku členství. Pokud nedojde k uzavření smlouvy o majetkovém vypořádání v daném termínu ...*]. Nicméně i z toho je zřejmé, že k majetkovému a finančnímu

vypořádání členství vystoupivší obce má podle stanov v celém rozsahu dojít formou uzavření smlouvy (či více smluv) mezi SVAK a vystoupivší obcí.

38. Jen pro úplnost upozorňuje soud i na nejnovější rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. 10 As 350/2022-56, který dovodil neplatnost dohod o převodu hmotného majetku uzavřených mezi obcí a SVAK za situace, kdy nedošlo k jejich schválení zastupitelstvy obcí.

Právní posouzení

39. Soud vychází v této věci ze závěrů, k nimž dospěl v rozsudku ze dne 31. 5. 2023, č. j. 30 A 84/2021-293, od něž se nehodlá odchýlit.
40. Napadené rozhodnutí nemohlo v soudním přezkumu obstát již z toho důvodu, že podle aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu (citované výše) nemohl žalovaný přiznat obci nárok na finanční vypořádání konstitutivním rozhodnutím. Majetkové i finanční vypořádání je podle stanov svazku primárně věcí dohody mezi vystoupivší obcí a SVAK. Pokud se dohodu nepodaří uzavřít, může žalovaný k návrhu jedné ze stran nahradit projev vůle druhé strany, tedy akceptovat za ni navrženou dohodu o finančním vypořádání (popř. přímo určit obsah smlouvy, k tomu viz níže). I toto rozhodnutí se vydává ve sporném řízení podle § 141 odst. 1 správního řádu. Ovšem podrobnější pravidla posouzení věci ve správním právu chybí a nezbude, než si vypomoci civilním právem (na základě § 170 správního řádu občanským zákoníkem, na základě analogie případně též občanským soudním řádem).
41. Soud shledal žaloby obou žalobců důvodnými, a proto zrušil napadené rozhodnutí jako celek (ve všech jeho výrocích), neboť nákladový výrok má akcesorickou povahu. To znamená, že závisí na výroku ve věci samé a musí následovat jeho osud (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2021, sp. zn. I. ÚS 2625/21 či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2013, č. j. 44 A 12/2013-21). Navíc ve sporném řízení je povinnost hradit náklady řízení závislá na úspěchu ve věci (§ 141 odst. 11 správního řádu), který nyní nelze předjímat. Žalovaný tedy musí v novém řízení rozhodnout znovu i o jeho nákladech.
42. Zde by mohl tento rozsudek skončit. Návrh obce byl, jak se ukazuje, právně nepřípustný (byť to jistě nebylo na první pohled zjevné) a celé řízení tak bylo od počátku vedeno chybně. Věc se tak ocitá znovu na samém začátku. Bylo by proto předčasné hodnotit závěry, k nimž žalovaný dospěl v procesně vadném rozhodnutí. Přesto ale cítí soud potřebu dát žalovanému v tomto nelehkém případě alespoň základní přehled otázek, které si bude muset v novém řízení ujasnit, a dále připomenout právní názory, které již v rozhodnutích soudu zazněly, s vyjasněním, které z těchto názorů platí i nadále a které jsou naopak s nově přijatým náhledem Nejvyššího správního soudu neslučitelné.
43. Nejprve bude muset žalovaný vyřešit otázku, jak má naložit s podaným návrhem. Má jej bez dalšího zamítnout jako nepřípustný a nechat na obci, zda podá návrh nový, nebo jí má umožnit, aby svůj stávající návrh jen upravila v intencích aktuální judikatury (např. tak, že požaduje nahrazení projevu vůle SVAK se smlouvou o finančním vypořádání, jejíž text vypracuje a k návrhu připojí)? Záleží samozřejmě i na postoji samotné obce, zda bude chtít svůj návrh změnit, nebo zda setrvá na návrhu tak, jak byl podán.
44. Pokud obec svůj návrh upraví nebo podá nový, znějící na nahrazení projevu vůle či určení obsahu smlouvy, bude si možná žalovaný klást otázku, zda je vůbec povinen o něm rozhodnout. Nemohl by obec odkázat na obecný soud? Nikoliv. Soud již dříve vyslovil jednoznačný závěr, že pod „spor z veřejnoprávní smlouvy“ je třeba zahrnout „i otázku

požadavku na nahrazení projevu vůle, která má svůj původ právě ve veřejnoprávní smlouvě, tedy která souvisí s uvedenými (dílčími) nároky z takové smlouvy“ (srov. rozsudek soudu ze dne 30. 9. 2021, č. j. 29 A 19/2019-278, bod 29). Na tomto názoru zdejší soud setrvává.

45. Odpověď na první procesní otázku (zda připustit změnu návrhu) se může ukázat jako klíčová zejména s ohledem na možnou námitku promlčení, jak ji avizoval SVAK ve své žalobě. Úprava návrhu by vedla k zachování původního data jeho podání. Může mít ale námitka promlčení vůbec šanci na úspěch? Soud v minulosti tvrdil, že nikoliv (srov. rozsudek soudu ze dne 20. 7. 2021, č. j. 31 A 103/2019-233, body 36-38, či výše citovaný rozsudek č. j. 62 A 154/2020-177, bod 41). Tu ovšem soud vycházel z předpokladu, že nárok na vypořádání s vystupující obcí nezakládají účastníkům právního vztahu stanovy, nýbrž až jejich vzájemná dohoda či konstitutivní rozhodnutí správního orgánu. Promlčecí lhůta tak před uzavřením dohody či nabytím právní moci konstitutivního rozhodnutí vůbec nemůže začít běžet. Nejvyšší správní soud však dospěl k opačnému závěru, tedy že nárok na vypořádání ze stanov přímo vyplývá. Promlčení tak rozhodně nelze předem vyloučit, přinejmenším ne na základě argumentů, které soud dosud použil. Ostatně i sám soud se v jiném případě, kde šlo dokonce přímo o nahrazení projevu vůle obce vystupující ze SVAK se smlouvou o finančním vypořádání, vyjádřil v tom smyslu, že o promlčení nároku na uzavření takové smlouvy uvažovat lze (srov. výše citovaný rozsudek soudu č. j. 29 A 19/2019-278, body 44-47). Jestliže by tedy příslušná námitka byla vznesena, bylo by nutné se s otázkou promlčení přesvědčivě vypořádat (mj. zhodnotit její možný rozpor s dobrými mravy).
46. Pokud jde o použitelnou právní úpravu, ani v občanskoprávních předpisech nenajdeme ustanovení, které by se zabývalo přímo nahrazením projevu vůle či určením obsahu smlouvy mezi dobrovolným svazkem obcí a jeho vystupujícím členem. Nezbude tedy než použít ustanovení svou povahou nejbližší, konkrétně upravující smlouvu o smlouvě budoucí (srov. Vedral, J. Správní řád. Komentář. 2. vydání. Praha: BOVA POLYGON, 2012, s. 1091-1092). Inspirativní v tomto směru může být postup Nejvyššího soudu, který přikázal nižším soudům, aby tato ustanovení analogicky aplikovaly na spor o uzavření dohody vlastníků provozně souvisejících kanalizací (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2020, sp. zn. 33 Cdo 1109/2018, kde šlo o spor mezi SVAK a vystoupivším městem Jihlavou).
47. Klíčová se ovšem jeví otázka, jaká soukromoprávní úprava bude na toto rozhodování dopadat – zda starý, či nový, tj. nyní účinný občanský zákoník (tedy zda zákon č. 40/1964 Sb., či zákon č. 89/2012 Sb.). Zejména se to projeví při hodnocení návrhu smlouvy. Ten totiž nemusí být z pohledu žalovaného perfektní – může obsahovat nedůvodné nároky, nepřipustná smluvní ujednání nebo může vykazovat nejružnější formální chyby. Jak se má v takové situaci žalovaný zachovat? Má návrh zamítnout s tím, že kvůli vadám smluvního návrhu nemůže projev vůle druhé strany nahradit? Nebo má svůj předběžný náhled sdělit navrhovateli a umožnit mu svůj návrh upravit? Či má dokonce v součinnosti se stranami určit obsah smlouvy sám?
48. Zjednodušeně řečeno, starý občanský zákoník předpokládal, že již při sjednání smlouvy o smlouvě budoucí se strany dohodly na podstatných náležitostech budoucí smlouvy, takže soud pak již pouze nahradil projev vůle jedné ze stran na hotové smlouvě. Naproti tomu podle nyní účinného občanského zákoníku postačí, pokud si strany ujednají obsah smlouvy o smlouvě budoucí alespoň obecným způsobem. Chybějící ustanovení pak může doplnit soud, neboť ten se neomezuje jen na nahrazení projevu vůle, ale určí obsah smlouvy podle účelu, který má uzavření budoucí smlouvy zřejmě sledovat, přičemž vychází z návrhů stran

a přihlédne se k okolnostem, za kterých byla smlouva o smlouvě budoucí uzavřena, jakož i k tomu, aby práva a povinnosti stran byly poctivě uspořádány (§ 1787 odst. 2 občanského zákoníku, pro podrobnější výklad srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2023, č. j. 5 As 1/2022-125, body 38-45).

49. Časovou působností občanského zákoníku v nynější situaci se judikatura správních soudů dosud nezabývala. Jako první si ji tudíž bude muset ujasnit žalovaný. Soud zde může nanejvýš načrtnout určitá ideová východiska.
50. Vyjít bude třeba z toho, že SVAK byl v roce 1993 založen jako zájmové sdružení právnických osob, tedy jako právnická osoba soukromého práva (§ 20i starého občanského zákoníku, na který se odvolává čl. 1.1 stanov svazku). To by mohlo vést k závěru, že by se na vypořádání s vystupujícím členem měl aplikovat starý občanský zákoník (§ 3051 nového občanského zákoníku podřizuje zájmová sdružení právnických osob dosavadním právním předpisům). Bude ovšem nutné zjistit, zda následně po roce 2000 nesplnil SVAK zákonné podmínky a netransformoval se plně v dobrovolný svazek obcí, tedy v právnickou osobou veřejného práva (§ 151 odst. 5 v kombinaci s § 49 odst. 3 obecního zřízení). Pak by byl poměr mezi vystupující obcí a SVAKem ryze veřejnoprávní a nebylo by zřejmě možné najít v občanském zákoníku – jakožto předpisu soukromoprávním – přechodné ustanovení, jež by na tuto věc přímo dopadalo. Žalovaný ovšem podle něčeho rozhodnou právní úpravu určit musí. V úvahu připadá analogická aplikace některého z přechodných ustanovení – např. připodobnit dobrovolný svazek obcí spolku (§ 3041 odst. 1 občanského zákoníku), zdůraznit smluvní povahu jednání jednotlivých obcí při vzniku jejich dobrovolného svazku (§ 3028 odst. 3 věta první občanského zákoníku), či umožnit stranám, aby si rozhodné právo určily dohodou (§ 3028 odst. 3 věta druhá občanského zákoníku). Nahlízet na celou věc lze také tak, že se má užít zejména procesní civilní úprava umožňující rozhodnout spor mezi stranami (určit obsah smlouvy o vypořádání), a tudíž se bude postupovat podle nyní účinných občanskoprávních předpisů. S dalšími možnými výkladovými přístupy jistě přijdou strany sporu. Každopádně bude muset žalovaný vzít v úvahu výjimečnost situace, kdy se již samotné civilní předpisy upravující smlouvu o smlouvě budoucí aplikují na vystoupení obce z dobrovolného svazku na základě *analogie iuris*. S tím strany právního vztahu v době jeho vzniku těžko mohly počítat. Tomu ostatně odpovídá „kvalita“ jejich smluvního ujednání v té části stanov, která se týká majetkového a finančního vypořádání při ukončení členství. Jen těžko zde lze najít všechny podstatné náležitosti smluv o majetkovém a finančním vypořádání, neboť úprava ve stanovách je celkově kusá a mezerovitá.
51. Na to pak navazuje nejtěžší otázka celého případu, tedy zda vůbec lze vystoupivší obci přiznat nárok na jakékoliv finanční vypořádání. Stanovy samotné totiž výslovně upravují pouze nárok SVAK na vrácení peněz, jimiž přispěl na vybudování místního infrastrukturního majetku nad podíl investičních prostředků příslušejících vystupující obci dle vloženého majetku (čl. 12.7), a nárok SVAK na úhradu zbývajících částí úvěru, jímž by byl případně zatížen společný infrastrukturní majetek (čl. 12.8). Pokud si tedy chce naopak vystoupivší obec nárokovat výplatu peněz od SVAK, musí tak činit buď s argumentací, že to vyplývá z rozšiřujícího výkladu některého z článků stanov či z jeho analogické aplikace, nebo by měla půdorys stanov zcela opustit a otevřeně přiznat, že se dovolává pouze dobrých mravů, obecných zásad spravedlnosti či analogické aplikace předpisů občanskoprávních (např. těch, jež upravují vypořádání spoluvlastnictví). Právě touto cestou se v minulosti vydal ve svých úvahách i soud s odvoláním na to, že stanovy svazku jsou zjevně neúplné a zakládající obce z nich nemohly vyrozumět, že ony při vystoupení ze svazku na žádné

finanční vypořádání nárok mít nebudou (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 29 A 54/2014-314, body 55-57).

52. Nakolik jsou ale tyto úvahy použitelné nyní, po zásahu Nejvyššího soudu, zůstává otázkou. Nově přijatý koncept, který spočívá v analogické aplikaci ustanovení upravujících smlouvu o smlouvě budoucí, nasvědčuje spíše tomu, že obsah takovéto smlouvy by měl být předem určen. Vycházet by se mělo především z toho, co si strany na počátku svého vztahu dohodly. To nedává příliš prostoru pro spravedlnostní úvahy, jež by překračovaly rámec schválených stanov svazku. Nelze ale vyloučit, že strany sporu přijdou s kreativními výklady právní úpravy a judikatury, jimiž se budou pokoušet co nejvíce rozšířit okruh nároků, jež by měla pokrývat smlouva o finančním vypořádání, jejíž obsah by měl žalovaný určit nebo na níž by měl nahradit projev vůle druhé smluvní strany. Nelze ani vyloučit, že strany se budou pokoušet kombinovat obě dosavadní cesty vedoucí k vypořádání, tj. budou požadovat nahrazení projevu vůle na smlouvě o finančním vypořádání u otázek stanovami alespoň rámcově upravených, a souběžně s tím vydání konstitutivního rozhodnutí o existenci nároku u otázek, o nichž stanovy mlčí. Žalovaný bude muset na takové snahy především reagovat tak, aby jeho úvahy byly jasné, srozumitelné a pro soud přezkoumatelné. Jinak hrozí, že celý spor bude pokračovat dalším nekonečným kolotočem rušených a znovu vydávaných správních rozhodnutí.

Zda jsou stanovy úplné a zda lze kterékoliv ze stran přiznat jakékoliv finanční vypořádání nad jejich rámec, bude tedy muset v první řadě (po případné úpravě či podání nového návrhu) posoudit žalovaný. Soud tu učiní jen tři stručné poznámky. Za první, tuto věc rozhodně nelze srovnávat s případem jiného dobrovolného svazku obcí, na který odkazoval SVAK (rozsudek soudu ze dne 19. 11. 2020, č. j. 62 A 152/2018-102, zejm. body 13 a 23, a navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2021, č. j. 7 As 363/2020-48). V uvedené věci totiž stanovy svazku obsahovaly jednoznačné ustanovení, že *„vystupující člen nemá nárok na vrácení členského příspěvku ani na vypořádací podíl z majetku svazku“*. Dokonce i přes to se soud ve svém rozhodnutí zabýval proporcionalitou takového řešení a zda vystoupivší obec obdržela za své plnění do svazku nějaké protiplnění (bod 26 citovaného rozsudku). Za druhé, proti SVAK hovoří jeho dosavadní praxe, konkrétně způsob vypořádání s městem Jihlavou. SVAK se nyní snaží vytvořit dojem, že vypořádání s městem Jihlavou bylo chybou, kterou nelze opakovat u dalších obcí. Přesto tento krok mohl vytvořit legitimní očekávání u vystupujících obcí, že jim nárok na určité vypořádání nad rámec výslovné úpravy ve stanovách svědčí. Argumentace SVAK o tom, že vyrovnání s městem Jihlavou bylo založeno na špatné judikatuře soudu, proti které se nemohl bránit (neboť soud vydal rušící rozhodnutí), je zcela nedůvodná. SVAK mohl brojit proti názorům soudu i v navazujícím řízení před správním orgánem a podat (opět) žalobu k soudu a následně kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. SVAK namísto toho zvolil cestu smírného řešení. Těžko se tak nyní může dovolávat nesprávnosti vlastního postupu. Konečně za třetí, SVAK dal i v nynějším případě jednoznačně najevo, že ani on sám nepovažuje úpravu vypořádání s vystupujícími členy ve svých stanovách za uspokojivou a vyčerpávající. V čl. 5 návrhu smlouvy o majetkovém vypořádání, který předložil obci po jejím vystoupení (č. 1. 39 soudního spisu), totiž požadoval uhradit 10 852,49 Kč jako kompenzaci za předané vodoměry a 7 392 Kč jako náhradu nákladů souvisejících s vystoupením obce. To jsou finanční nároky, které ze stanov svazku vůbec nevyplývají.

53. Konečně krátkou zmínku si v zájmu ekonomie dalšího řízení zaslouží otázka zajištění důkazů o hospodaření SVAK. Té se věnoval zdejší soud v již citovaném rozsudku č. j. 62 A

154/2020-177, kde šlo o nárok na finanční vypořádání, který uplatnil SVAK vůči svému bývalému členu městysu Luka nad Jihlavou. V platnosti zůstává závěr, že s ohledem na postavení a povinnosti SVAK, jež plynou ze zakladatelské smlouvy a ze stanov, nese ve sporném řízení důkazní břemeno ohledně skutkových podkladů pro provedení vypořádání členství primárně SVAK. SVAK tudíž tíží důkazní břemeno ohledně toho, zda vystoupivší členské obce přecerpaly investiční prostředky připadající na jejich majetkový podíl ve svazku. Pakliže SVAK své důkazní břemeno neunes, nemůže to jít k tíži vystoupivších obcí. Proto, nevydá-li potřebné důkazy, musí SVAK ve sporném řízení, které není ovládáno zásadou vyšetřovací, nést procesní neúspěch (srov. body 40, 49-50, 60-68, 71-72, 74 a 92 výše citovaného rozsudku).

Náklady správního řízení

54. Samostatnou žalobou (původně sp. zn. 30 A 23/2023) se obec domáhala zrušení výroku III napadeného rozhodnutí o nákladech řízení. V projednávané věci je stěžejní, že v soudním přezkumu neobstály meritorní výroky napadeného rozhodnutí. Neobstojí-li způsob rozhodnutí věci žalovaným, je nutno zrušit jako akcesorický i výrok o nákladech správního řízení, který závisí na výroku ve věci samé, a proto musí následovat jeho osud (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2021, sp. zn. I. ÚS 2625/21 či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2013, č. j. 44 A 12/2013-21). Z tohoto důvodu shledal soud důvodnou i žalobu směřující proti nákladovému výroku napadeného rozhodnutí.

Závěr a náklady řízení

55. Soud shledal důvodnými žaloby směřující proti meritorním výrokům I a II napadeného rozhodnutí důvodnými, a proto tyto výroky napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušil [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.; obdobně rozsudek soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 62 A 6/2021-138] a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Návrh na vydání konstitutivního rozhodnutí nebyl – jak ukázala až nedávná judikatura Nejvyššího správního soudu – právně přípustný. Na to bude muset žalovaný v dalším řízení reagovat.
56. Důvodnou shledal soud i žalobu obce směřující proti nákladovému výroku III napadeného rozhodnutí, který tedy rovněž zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).
57. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Oba žalobci měly ve věci plný úspěch, proto mají vůči žalovanému právo na náhradu nákladů, které v řízení před soudem účelně vynaložily.
58. Náklady obce spočívají v zaplaceném soudním poplatku a v nákladech právního zastoupení v řízení před soudem. Obec uhradila soudní poplatek 3 000 Kč za žalobu směřující proti výroku II napadeného rozhodnutí (v řízení sp. zn. 30 A 83/2021), za žalobu směřující proti nákladovému výroku III napadeného rozhodnutí (původně sp. zn. 30 A 23/2023) nebyl soudní poplatek samostatně vybírán, jelikož tato žaloba směřovala proti témuž napadenému rozhodnutí. Výši nákladů souvisejících se zastoupením obce advokátem soud určil podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif). Zástupce obce uskutečnil 2 úkony právní služby ve věci sp. zn. 30 A 83/2021 před spojením věcí (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby). Za tyto úkony náleží odměna ve výši 6 200 Kč dle podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu. Po spojení věci ke společnému řízení se sp. zn. 30 A 107/2021 uskutečnil zástupce obce jeden další úkon (podání repliky k vyjádření SVAK). Za tento úkon náleží odměna ve výši

5 100 Kč dle § 12 odst. 3, § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Zástupci dále náleží paušální náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon. Registraci k dani z přidané hodnoty zástupce žalobce nedoložil a nevyplývá ani z veřejně dostupných zdrojů, soud proto náhradu za tuto daň nepřiznal. Za úkony uskutečněné v řízení sp. zn. 30 A 23/2023, resp. sp. zn. 30 A 116/2021 byla obci přiznána náhrada nákladů rozsudkem ze dne 30. 3. 2023, č. j. 30 A 116/2021-126. Další náhrada za tytéž úkony mu tudíž nemůže být přiznána. Výše nákladů řízení důvodně vynaložených obcí tak činí celkem 15 200 Kč.

59. Náklady SVAK spočívají v zaplaceném soudním poplatku za podání žaloby ve výši 3 000 Kč (původně sp. zn. 30 A 107/2021) a v nákladech právního zastoupení v řízení před soudem. Zástupce SVAK uskutečnil 2 úkony právní služby ve věci sp. zn. 30 A 107/2021 před spojením se sp. zn. 30 A 83/2021 (převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby). Za tyto úkony náleží odměna ve výši 6 200 Kč dle podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu. Po spojení věci ke společnému řízení se sp. zn. 30 A 107/2021 uskutečnil zástupce SVAK jeden další úkon (podání repliky k vyjádření žalovaného a obce). Za tento úkon náleží odměna ve výši 5 100 Kč dle § 12 odst. 3, § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Zástupci dále náleží paušální náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupce SVAK je plátcem DPH, proto soud přiznal rovněž náhradu za tuto daň v sazbě 21 % ze shora uvedených částek, a to 2 562 Kč. Výše nákladů řízení důvodně vynaložených SVAK tak činí celkem 17 762 Kč.
60. Náhradu nákladů řízení soud uložil žalovanému zaplatit žalobcům ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jejich zástupců (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. srpna 2023

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu